

EHDOKASHAKEMUSTEN KÄSITTELYSTÄ VUODEN 2021 KUNTAVAALEISSA

Vuoden 2021 kuntavaalien vaalipäivä siirrettiin huhtikuun 18 päivästä kesäkuun 13 päivään vuoden 2021 kuntavaalien siirtämisestä annetulla lailla (256/2021), joka tuli voimaan 29.3.2021.

Kuntavaalien toimittamisaikataulu määräytyy vaalipäivän (13.6.2021) mukaisesti. Ehdokasettelun aikataulu on seuraava:

- tiistai 4.5.2021 ennen klo 16: Ehdokashakemukset viimeistään tehtävä keskusvaalilautakunnille (VaaliL 714/1998, 152 §),
- maanantai 10.5.2021: Hakemusten käsittely ja lista-arvonta (VaaliL, 36-37 §);
- keskiviikko 12.5.2021: Hakemusten uudelleen käsittely, jos huomautuksia on tehty (VaaliL 39 §);
- perjantai 14.5.2021: Ehdokaslistojen yhdistelmän laatiminen ja ehdokkaiden tietojen merkitseminen valtakunnalliseen ehdokasrekisteriin (VaaliL 41 ja 43 § sekä 189 §).

Ehdokashakemusten käsittelyssä nykyisessä tilanteessa kannattaa huomioida seuraavaa:

1.

Vaaliasiamiehen 9.3.2021 mennessä ("vanhan lain" mukainen hakemusten viimeinen jättöpäivä) keskusvaalilautakunnalle tekemä ehdokashakemus on sellaisenaan edelleen voimassa, jollei vaaliasiamies muuta sitä 4.5. mennessä. Ehdokashakemusta ei siis tarvitse tehdä uudelleen 4.5. mennessä, jos tarkoitus on, että hakemus pysyy muuttumattomana. Sama koskee ilmoituksia vaaliliitoista ja yhteislistoista.

2.

Puolueen nimenkirjoittajien ilmoitus puoluetta kunnassa edustavasta yhdistyksestä ja kyseisen yhdistyksen antama ilmoitus vaaliasiamiehestä, jotka oli annettu 9.3.2021 mennessä tehdyn ehdokashakemuksen liitteenä, ovat edelleen voimassa, jollei puolue tai yhdistys niitä muuta. Keskusvaalilautakunnan on kuitenkin tarkistettava puolueiden nimenkirjoittajien tilanne oikeusministeriön 26.4. antaman ilmoituksen (ks. kohta 9) mukaisesti. Jos nimenkirjoittajat ovat vaihtuneet, puolueen on tehtävä uusi ilmoitus puoluetta edustavasta yhdistyksestä.

3.

Ehdokkaan suostumus ja vakuutus, joka oli 9.3.2021 mennessä annetun ehdokashakemuksen liitteenä, on edelleen voimassa sellaisenaan ja huolimatta siitä, että siihen on mahdollisesti merkitty kohtaan vaalipäivä "18.4.2021". Jos ehdokas haluaa peruuttaa jo allekirjoittamansa suostumuksen, hänen tulee ilmoittaa, mieluiten todisteellisesti, siitä vaaliasiamiehelle siten, että vaaliasiamies ehtii puolestaan ilmoittaa keskusvaalilautakunnalle ennen 4.5.2021 klo 16 poistavansa ehdokkaan listalta.

4.

Vaaliasiamies voi muuttaa 9.3.2021 mennessä tekemäänsä ehdokashakemusta aina 4.5. ennen klo 16 saakka. Hän voi:

- lisätä listalle uuden ehdokkaan,
- poistaa listalta jonkun ehdokkaan,
- muuttaa jonkun ehdokkaan tietoja,
- muuttaa ehdokkaiden järjestystä listalla,

-peruuttaa koko hakemuksen.

Lisäksi vaaliasiamiehet voivat 4.5.2021 ennen klo 16 saakka
-purkaa 9.3.2021 mennessä ilmoitetun vaaliliiton tai yhteislistan,
-muodostaa kokonaan uuden vaaliliiton tai yhteislistan.

5.

Vaaliasiamies voi halutessaan tehdä kokonaan uuden ehdokashakemuksen, vaikka olisi tehnytkin hakemuksen jo 9.3.2021 mennessä. Tällöin myöhemmin tehty hakemus kumoaa vanhan.

6.

Vaaliasiamies, joka ei tehnyt ehdokashakemusta 9.3.2021 mennessä, voi tehdä normaaliin tapaan ehdokashakemuksen 4.5. mennessä.

7.

Keskusvaalilautakunta voi valmistavasti tarkastaa sille jo jätettyjä ehdokashakemuksia ennen 10.5.2021 pidettävää kokoustaan. Valmistavassa tarkastuksessa on huomioitava, että kunta-vaalien äänioikeusrekisteri perustetaan lauantaina 24.4. edellisen päivän (23.4.) VTJ-tietojen pohjalta. Kaikki 4.5. mennessä tehdyt hakemukset on kuitenkin viimeistään tarkastettava 10.5. pidettävässä kokouksessa.

8.

Keskusvaalilautakunnan on viimeistään maanantaina 26.4.2021 pidettävässä kokouksessaan määrättävä, miten ehdokashakemukset otetaan kunnassa vastaan ja annettava asiasta kuulutus (VaaliL 34 §). Kuulutuksessa on hyvä mainita, että 9.3. mennessä jätetyt hakemukset ovat edelleen voimassa, jollei vaaliasiamies niitä muuta, eikä niitä tarvitse tehdä uudelleen. Kuulutus, joka laadittiin vanhan aikataulun nojalla (viimeistään 1.3. pidetyssä kokouksessa), on mitätöitynyt.

9.

Oikeusministeriö ilmoittaa keskusvaalilautakunnille 26.4.2021 puolerekisteriin merkityt puolueet ja niiden nimenkirjoittajat (VaaliL 32 §). Oikeusministeriön vastaava, vanhan aikataulun nojalla (1.3.) antama ilmoitus on mitätöitynyt.

10.

Keskusvaalilautakuntien kokoukset, jotka pidettiin 15.3., 17.3. ja 18.3.2021 (VaaliL 36, 37, 39-41 ja 43 §) sekä niissä tehdyt ratkaisut ovat mitätöityneet vuoden 2021 kuntavaalien siirtämisestä annetun lain tultua voimaan. Näin ollen esimerkiksi siinäkin tilanteessa, jossa 9.3. mennessä tehtyihin ehdokashakemuksiin ei tehtäisi mitään muutoksia 4.5. mennessä, keskusvaalilautakunnan tulee suorittaa kaikki niitä koskevat vaalilaissa säädetyt toimenpiteet uudelleen.